

»Ljubezen je poslednja oaza človečnosti«

Nenni Delmestre, režiserka Hrvaška ustvarjalka je v minuli sezoni postavila na oder prvo slovensko uprizoritev o prekipevajočih strasteh

Nenni Delmestre je mednarodno uveljavljena režiserka, pod njeno taktirko so doslej uprizorili že več kot osemdeset klasičnih in sodobnih dramskih besedil. Čeprav veliko režira v tujini – Italiji, Venezueli, Mehiki, Makedoniji, Sloveniji –, je še vedno zaščitni znak splitskega gledališča. Maja je na novogoriški oder postavila zgodbo o strasteh.

KATJA ŽELJAN

Nekdanja ravnateljica Hrvaškega narodnega gledališča Split, prevajalka in selektorica *Maruličevih dnevo* se je s prvim sodelovanjem s **SNG Nova Gorica** [*Lope de Vega: Norci iz Valencije*] vrnila prav k Mediteranu in njegovemu melosu kot nasprotnemu polu povsod prisotne dehumanizacije sveta. Spraševali smo jo o ljubezni, dehumanizaciji sveta in gledališču.

Zakaj se prav norišnica pojavlja kot eno najpogostejših prizorišč španske dramatike?

Očitno je ta motiv prav njihov. Poleg tega ne smemo pozabiti, da je bila prva ustanova za duševno bolne v Španiji ustanovljena prav v Valenciji in da so jo odprli že nekaj let prej, ko je nastala drama *Norci iz Valencije* Lopeja de Vege. Obenem so *Norci iz Valencije* prvo delo španske dramatike o kompleksni temi norosti in razsodnosti, ki pokaže podobo sveta skozi drugačno optiko, drugačen zorni kot. To je nekaj, kar še v španski dramatikiji pojavlja od Lopeja de Vege in Cervantesa.

Prav neverjetno je, kako delo Lopeja de Vege tudi po štiristo letih od nastanka ohranja takšno aktualnost.

Da. Neverjetno je tudi, da imamo različne vire norosti – vemo, kako sta o norosti pisala Kafka ali Dostojevski, vemo, kaj je naša vsakodnevna norost –, a ta Lopejeva norost je tako radostna, tako vesela ... Je norost, ki izhaja iz občutkov kasa, a v tem primeru pozitivnega, saj je to kaos svobode, ki je predpogoj za kreativnost.

Toda vi ste se v zadnjih predstavah ukvarjali ravno z

nasprotnim polom, z dehumanizacijo sveta. Kaj menite, smō že dosegli najnižjo točko dehumanizacije?

Smo na precej nizki točki. Letos sem postavila na oder dramo *Kontra progressa* katalonskega avtorja Esteveja Solerja, saj se ukvarjam z njegovo trilogijo. Prvi del te trilogije je nastal v Splitu, drugega bom delala v Kopru, o tretjem ta trenutek še ne vem, kje ga bomo postavili. To delo govori o dehumanizaciji sveta in o tem, kako ekonomski in tehnološki napredek ne pomeni nujno napredka človeštva. V delu Lopeja de Vege me je še posebej razveselilo njegovo mediteransko občutenje, njegova mediteranska mentaliteta, ki živi radostno. Tega je namreč v življenju čedalje manj.

Lope de Vega nam je dal priložnost, da prinesemo na plan odlike mediteranskega sveta, ki izvirajo iz radosti, veselja in ljubezni. To, žal, danes največkrat obravnavamo kot sramoto, kot da nimamo pravice do sveta, ki nam daje krila.

Kaj nas vseeno rešuje? Ljubezen?

Ljubezen nas vedno rešuje ... Ljubezen je poslednje zatočišče oziroma poslednja oaza človečnosti.

Je pa ljubezen tudi naša največja norost, ste dejali na novinarski konferenci pred premiero.

Da. Ljubezen je največja norost po Lopeju de Vegi. Ljubezen je iracionalnost, ko je srce močnejše od možganov, in to je sijajna stvar. Pa naj se zgodi v katerikoli zgodbi.

Kako gledališče danes odgovarja na dehumanizacijo sveta? Ali dovolj reflektira trenutno stvarnost?

Mislím, da imamo veliko kakovostnih piscev, ki se ukvarjajo s tematiko dehumanizacije sveta. Sama sem odkrila vsaj desetino sodobnih španskih piscev, ki se ukvarjajo prav s to temo. Kako gledališče reflektira trenutno stvarnost, je odvisno od gledališča do gledališča, od države do države. Mislím, da je gledališče več od tega, da bi se moralo ukvarjati z dnevno politiko in dnevnimi težavami. Gledališče mora občutiti pulz svojega časa in dati temu primerno sliko. Ta optika seveda ni vedno vesela. Toda gledališče ima še drugo funkcijo: ne samo da je kritično in apokaliptično, temveč mora dati tudi optimistično noto, ki ljudi ohrabri in

opogumi.

Se prav zato tako pogosto vračate k španskim dramatikom? Ker je občutenje tega pulza pri njih tako izrazito?

Globoke korenine imam v Mediteranu in ta svet zelo dobro občutim. Moja inspiracija, ki izhaja iz Mediterana, lahko v takšnih primerih celo pomaga. Seveda se ukvarjam tudi z drugimi teksti – finskimi, angleškimi –, res pa je, da se zadnjih nekaj let intenzivno ukvarjam s španskimi teksti in katalonsko dramsko literaturo sodobnega časa.

Ž Norci iz Valencije ste poželi ovacije že med predstavo. Kaj takega se v Novi Gorici ne zgodi prav pogosto?

Res sem pozitivno presenečena. Bil je spontan odziv občinstva in to me je resnično razveselilo. Lepo je, ko se to zgodi.

Prav Lope de Vega je med prvimi izpostavil pomen dialoga in tesne povezanosti med gledalcem in avtorjem, saj mora slednji, če si želi uspeti, po njegovem mnenju upoštevati tudi pričakovanja občinstva ...

Nisem za gledališče, ki se prilagaja občinstvu. Mislím, da mora gledališče občinstvu odkriti neko drugo mišljenje, drugi zorni kot gledanja, in da mora občinstvo v tem prepoznati neko novo kakovost.

Za vas velja, da ste režiserka, ki ima nadvse subtilen odnos do igralcev. Se to odraža tudi v predstavah?

To bi morali vprašati igralce. O sebi lahko rečem, da rada delam z igralci. Mislím, da imam z njimi dobro komunikacijo. V predstavi *Norci iz Valencije* je imel po moji oceni tudi vsak igralec izjemno veliko prostora, da se izrazi in pokaže svojo kreativnost.

Je to težko doseči?

Je. Toda če ustvarite takšno atmosfero, da se to lahko zgodi, pravzaprav niti ni tako težko.

Ali s SNG Nova Gorica pripravljate še kakšen skupen projekt?

Za zdaj se o tem še nismo pogovarjali. Vsekakor upam, da bomo sodelovanje še kdaj ponovili. Tu je bilo zelo lepo delati, tu je resnično veliko kreativnih, krasnih ljudi.

Page: 18

Reach: 157000

Country: SLOVENIA

Size: 610 cm2

2 / 2

Prizor iz predstave *Norci iz Valencije* FOTO ARHIV SNG NG

Nenni Delmestre
FOTO KATJA ŽELJAN